

Fábián Marcell keresi a tettest

A regényeinek műfaji változatosságáról és tematikai sokrétűségéről ismert – *Diogenész kertje*, *Végvár*, *A künde*, *Júliával az út*, *A Vénusz vonulása*, *Ígéretföld* –, 1964-ben született, a Délvidékről Szegedre költözött sikeres író, a *Tiszatáj* főszerkesztője újra megörvendeztetni – talán kissé meg is lepi – hűséges olvasótáborát. A távoli múltba helyezett történelmi kalandregények, a merész és bizarr utópia, a közelmúltban vagy épp napjainkban játszódó cselekmények után egy lebilincselően izgalmas, rendkívül fordulatos bűnügyi történetet olvashatunk. (A Kortárs Kiadó ezúttal sem öltöztette igazán méltó ruhába a közel négyszáz oldalas kötetet, így félt, hogy elvesz a csillogó-villogó szabványlektűrök között, pedig jó ideje tudni lehet, hogy az országos médiumokban alig szereplő író nem ígérte, hanem kimagasló tehetsége a mai magyar prózának.)

Rejtélyes, bestiális gyilkosságok követik egymást a vajdasági kisvárosban, Zomborban és környékén 1902 késő őszién, alig két hét leforgása alatt. Az esetek kivizsgálása során hamar kiderül, hogy az áldozatok, bár életkoruk és társadalmi státusuk igencsak különböző, szövevényes kapcsolatban álltak egymással. Kérdés azonban, hogy ki lehetett vagy kik lehettek az elkövetők, s mik voltak az indítékaik. Két, egymással nehezen együttműködő, többnyire inkább rivalizáló testület, a városi csendőrség és a tágabb hatáskörű, a vármegye által nemrég felállított nyomozó rendőrhatalóság embereire vár a feladat, hogy a titok nyomára jussanak. Ez utóbbi szervezet beosztott munkatársa a kevésbé tapasztalt, ám kiválóan felkészült, rokonszerves és ambíciózus detektív, Fábián Marcell, a történet főszereplője.

A cselekmény nem várt fordulatok szövevénye. Az események a második hét vége felé felgyorsulnak, egyre több a haláleset, és a helyzetet a rendőrkapitány öngyilkossága is bonyolítja. Kiderül, hogy a gyilkosságsorozat hátterében valószínűleg egy sok évvel korábban történt, ám mindaddig kiderítetlen, véletlen vadászbaleset áll. Ám az olvasó sejtése – hogy tudniillik a főhős fogja a tettest leleplezni – csak részben igazolódik. Fábián Marcell akkor érti meg az ügy lényegét, amikor megkötözve és kiszolgáltatottan, a tettes fogságában várja a biztos halált. Azután, hogy váratlanul és sorscsapásszerűen tudomására jutott származásának titka, ami kora gyerekkora óta foglalkoztatta, s amitől soha nem tudott szabadulni.

Az árnyalt lélekrajz érzékeny, finom eszközeivel megjelenített főszereplő – aki igen távol áll a szokványos bűnügyi regények mesterdetektív-figuráltól – a regény megannyi, ugyancsak kitűnően megformált szereplőjével, izgalmas korrajzával együtt sokáig megmarad majd az olvasó emlékezetében. És reméljük, nemcsak a hazai közönség figyel fel rá, hanem a filmes szakemberek is.

HÁSZ RÓBERT:
*Fábián Marcell
pandárdetektív
tizenhárom
napja*

Kortárs Kiadó
2017, 3500 Ft

SPIRÓ GYÖRGY:
Kőbéka
Magvető, 2017
3499 Ft

Kálmánka kalandjai

Egy mesélybe (?) minden belefér; szálguldás földrészekén át, újgazdag luxus és mély nyomor, bordélyház és igazi szerelem, amerikai miniszterelnök-képző idióta jelölteknek, hazarepülés és Lipótmező. Akárha egy Rejtő-paródiát olvassunk. Poén poén hátán, amit egy ideig lehet önfeledten élvezni, aztán lassan belefárad, belefásul az ember.

Spiró Györgynek nincs szüksége bizonyítani, hogy folyamatosan jelen van irodalmunk élvonalában. Az *Ikszek*, a *Fogság* és a *Tavaszi tárlat* után megérdemli, hogy néha elengedhesse magát, és minden bosszúságát, létünk végletesnek érzett abszurditását papírra vesse. A *Kőbéka* a 2009-es *Feladatverseny* párdarabja, nagy igazságokkal teli, fájdalmasan mulatságos regény. Cselekménye olyannyira bővelkedik képtelen fordulatokban, hogy szinte elmesélhetetlen. A Záp faluból származó jólelkű, de felettébb nehéz felfogású Kálmánka előtt beláthatatlan távlatok nyílnak. Egy nap ő lesz a világ leggazdagabb embere, ravasz üzletemberek vele vetetik meg a Golf-áramlatot. Nem sokáig örülhet a sikernek, de a börtönből szerencsésen megszabadul, Amerikába veti jó sora, egy olyan előnévképző tanfolyamra, amelyen a fejlődő országok leendő vezetőit képezik ki. A tananyag az olvasónak ismerős lehet az elmúlt évtized választási kampányai-ból. Nem fokozzuk az izgalmakat, szegény Kálmánka a Lipótmezőn köt ki, s ott is feltalálja magát. A sok helyszín és szereplő (köztük bolondnak titulált értelmiségiek) lehetőséget ad Spirónak, hogy mindent felpanaszoljon, ami az utóbbi időben kedvét szegte. A regényt olvashatjuk akár éles kormánykritikaként, de a bírálat nem pusztán a jelenlegi kurzusnak szól. Az író úgy látja, Magyarország régóta tévúton jár, s mivel a versengő politikai érdekkörök képtelenek szót érteni egymással, rohanunk a tökéletes szétesés felé.